

УДК 378.147.091.33:373.3.011.3-051]:81'243

DOI <https://doi.org/10.32782/apv/2026.1.21>

Тетяна ОЛИНЕЦЬ

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії та методик початкової освіти, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, вул. Симона Петлюри, 1Б, м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька область, Україна, 32300

ORCID: 0000-0001-8554-6894

Бібліографічний опис статті: Олинець, Т. (2026). Використання технології перевернутого класу у процесі навчання іноземної мови майбутніх учителів початкової школи. *Acta Paedagogica Volynienses*, 1, 147–152, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2026.1.21>

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРЕВЕРНУТОГО КЛАСУ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У статті висвітлено проблему використання технології перевернутого класу у процесі навчання іноземної мови майбутніх учителів початкової школи, що зумовлена потребою оновлення підходів до професійної підготовки педагогів та підвищення ефективності формування їх іншомовної комунікативної компетентності в умовах сучасного освітнього середовища. З'ясовано, що використання цієї технології створює сприятливі умови для активізації пізнавальної діяльності студентів, підвищення мотивації до вивчення іноземної мови та розвитку навичок самостійної роботи.

Визначено, що перевернуте навчання – це форма активного навчання, суть якої полягає в засвоєнні нового матеріалу студентами вдома, тобто ознайомлення з навчальним матеріалом до наступного уроку відбувається самостійно, а час аудиторної роботи використовується на осмислення і застосування знань, умінь і навичок, тобто для практичних завдань. Виокремлено та схарактеризовано такі типи перевернутого класу: типовий перевернутий клас; перевернутий клас, орієнтований на дискусію; перевернутий клас, сфокусований на демонстрації; псевдоперевернутий клас; груповий перевернутий клас; віртуальний перевернутий клас; перевернутий викладач.

Окреслено етапи ефективної реалізації технології перевернутого навчання на заняттях з іноземної мови у закладі вищої освіти: підготовка викладачем електронного освітнього середовища; організація навчального процесу з визначенням ключових компетенцій і форм взаємодії зі студентами; поточне та підсумкове оцінювання рівня сформованості іншомовних компетенцій.

Встановлено, що технологія перевернутого навчання може бути ефективною для студентів спеціальності «Початкова освіта», які вивчають іноземну мову, адже наочні відеоматеріали, інтерактивні презентації та приклади, створені на основі реальних педагогічних ситуацій, сприяють кращому розумінню навчального матеріалу та його подальшому застосуванню у професійній діяльності майбутніх учителів. Представлено зразок практичного завдання з використанням відеоматеріалів у форматі *discussion-oriented flipped classroom* для здобувачів спеціальності «Початкова освіта», що забезпечує автономію та самостійну роботу студентів, активізує лексичну компетентність і посилює комунікативну взаємодію під час аудиторної діяльності відповідно до технології перевернутого класу.

Ключові слова: іноземна мова, професійне спрямування, технологія перевернутий клас, майбутні вчителі початкової школи.

Tetiana OLYNETS

Candidate of Pedagogic Sciences, Senior Lecturer at the Department of Theory and Methods of Primary Education, Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University, Symon Petliura str., 1B, Kamianets-Podilskyi, Khmelnytskyi region, Ukraine, 32300

ORCID: 0000-0001-8554-6894

To cite this article: Olynets, T. (2026). Vykorystannia tekhnolohii perevernutoho klasu u protsesi navchannia inozemnoi movy maibutnikh uchyteliv pochatkovoї shkoly [The use of the flipped classroom technology in the process of teaching a foreign language to future primary school teachers]. *Acta Paedagogica Volynienses*, 1, 147–152, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2026.1.21>

THE USE OF THE FLIPPED CLASSROOM TECHNOLOGY IN THE PROCESS OF TEACHING A FOREIGN LANGUAGE TO FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS

The article addresses the issue of using flipped classroom technology in the process of teaching foreign languages to future primary school teachers, which is caused by the need to update approaches to professional training of teachers and improve the effectiveness of developing their foreign language communication skills in the modern educational environment. It has been found out that the use of this technology creates favourable conditions for stimulating students' cognitive activity, increasing their motivation to learn a foreign language and developing their independent work skills.

It has been determined that flipped learning is a form of active learning, the essence of which is for students to learn new material at home, i.e., they familiarise themselves with the learning material independently before the next lesson, and classroom time is used to comprehend and apply knowledge, skills and abilities, i.e., for practical tasks. The following types of flipped classrooms have been identified and characterised: typical flipped classroom; discussion-oriented flipped classroom; demonstration-focused flipped classroom; faux-flipped classroom; group flipped classroom; virtual flipped classroom; flipped teacher.

The stages of effective implementation of flipped learning technology in foreign language classes at higher education institutions are outlined: preparation of an electronic educational environment by the teacher; organisation of the educational process with the definition of key competencies and forms of interaction with students; ongoing and final assessment of the level of foreign language competency.

It has been established that flipped learning technology can be effective for students majoring in Primary Education who are studying a foreign language, as visual video materials, interactive presentations and examples based on real teaching situations contribute to a better understanding of the learning material and its further application in the professional activities of future teachers. A sample practical assignment using video materials in a discussion-oriented flipped classroom format for students majoring in Primary Education is presented. It ensures autonomy and independent work of students, activates lexical competence and enhances communicative interaction during classroom activities in accordance with the flipped classroom technology.

Key words: foreign language, professional orientation, flipped classroom technology, future primary school teachers.

Актуальність проблеми. Сучасний етап розвитку вищої педагогічної освіти характеризується активним впровадженням інноваційних освітніх технологій, зумовлених цифровізацією навчального процесу, компетентнісною парадигмою освіти та потребами Нової української школи. У цьому контексті особливої актуальності набуває проблема підвищення якості іншомовної підготовки майбутніх учителів початкової школи, адже володіння іноземною мовою є важливим чинником професійної мобільності педагога та ефективної реалізації освітніх стандартів початкової освіти.

Традиційні підходи до навчання іноземної мови у закладах вищої освіти не завжди забезпечують достатній рівень активної мовленнєвої практики студентів, індивідуалізації навчання та раціонального використання аудиторного часу. Це зумовлює потребу в пошуку й впровадженні педагогічних технологій, здатних оптимізувати навчальний процес і сприяти розвитку автономності здобувачів освіти.

Однією з перспективних інноваційних технологій є технологія перевернутого класу, яка передбачає перенесення етапу первинного опрацювання навчального матеріалу в позааудиторний простір із використанням цифрових ресурсів, а аудиторний час спрямовується на

практичну діяльність, взаємодію, виконання комунікативних завдань та формування мовленнєвих умінь. Використання цієї технології створює сприятливі умови для активізації пізнавальної діяльності студентів, підвищення мотивації до вивчення іноземної мови та розвитку навичок самостійної роботи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням перевернутого класу займалися багато вчених, здебільшого іноземних, у меншій мірі українських. Це зумовлено тим, що в Україні цей метод організації навчального процесу є новим. До дослідників перевернутого класу відносимо: Н. Білоусова, Т. Гордієнко, Н. Приходькіна, А. Альджарах, М. Томас, С. Ахмад, Г. Джонсон, Г. Чекінато, Г. Лі, А. Волес та інші. Незважаючи на численні дослідження, вважаємо недостатньо висвітленою проблематику сприйняття студентами університетів цієї технології (Podoliak, 2024, p. 33).

Мета дослідження полягає в науково-теоретичному осмисленні технології перевернутого класу та обґрунтуванні можливостей її практичного застосування у процесі навчання іноземної мови майбутніх учителів початкової школи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Концепція «перевернутого навчання» виникла

на початку 90-х рр. ХХ ст. у США. У науковій літературі багато визначень перевернутого навчання або перевернутого класу. Зокрема К. Фултон визначає термін «перевернутий клас» як перевернення традиційного методу навчання, коли план заняття представлений у класі, а домашні завдання надсилаються поза аудиторією через відео- чи мультимедійні ресурси з відповідним інструктажем, таким чином оптимізуючи час проведення заняття. К. Смол і К. Такер уважають, що перевернутий клас перетворює традиційну освітню модель на діяльнішу в межах змісту заняття, зокрема за допомогою домашніх завдань. Наприклад, студенти одержують доступ до навчальних матеріалів через відео, подкасти або онлайн-підручники перед заняттям, а під час самого заняття вони працюють над використанням того, що вже попередньо вивчили. Перевернуте навчання, на думку, науковців У. Хана і А. Хадрі, включає в себе використання інтернет-технологій для навчання в класі, з метою приділення більшої уваги та часу на взаємодію й спілкування між студентами, а не викладанню як такому. Зазвичай це робиться за допомогою створених викладачем відеозаписів, які студенти переглядають у позаурочний час. Такий вид діяльності називають перевернутою моделлю класу, оскільки вся парадигма класної / домашньої роботи «перевернута» (Chuchmii, Karychkovska, Movchan, 2020, p. 138).

Інші піонери цієї педагогічної технології А. Самс та Дж. Бергманн наголошують на важливості методичного забезпечення перевернутого навчання, зокрема необхідності створення відеолекцій для домашнього опрацювання студентами. Проте, Дж. Бергман у серії статей, присвячених цій темі, наголошує, що перевернене навчання не є тотожним відеолекціям, які доступні в мережі Інтернет. Найголовнішим компонентом такого навчання, на його думку, є взаємодія та продумані види навчальної діяльності, які відбуваються вже під час заняття (Svets, 2016).

Вітчизняні дослідники Гончарук О. М., Шуст Л. М. та Дацюк В. В. зазначають, що перевернуте навчання (flipped learning) – це форма активного навчання, суть якої полягає в засвоєнні нового матеріалу учнями вдома, тобто ознайомлення з навчальним матеріалом до наступного уроку відбувається самостійно,

а час аудиторної роботи використовується на осмислення і застосування знань, умінь і навичок, тобто для практичних завдань. Наголос зміщується з колективного навчального простору до індивідуального. Колективний навчальний простір відповідно трансформується в інтерактивне динамічне освітнє середовище, де вчитель координує учнів до творчої діяльності в освітньому процесі. Таким чином, самостійне опрацювання учнями нового матеріалу допомагає вчителю виділити більшу кількість часу для практики, сприяє розвитку критичного мислення в здобувачів освіти, пізнавальної активності, уміння аналізувати, систематизувати, виділяти головне (Honcharuk, Shust, Datsiuk, 2021, p. 26).

У сучасній освітній практиці виокремлюють такі типи перевернутого класу залежно від особливостей його реалізації:

1) типовий перевернутий клас (standard flipped classroom). Студенти отримують домашнє завдання, яке передбачає перегляд відеолекцій, ознайомлення з матеріалами, що стосуються теми наступного заняття, під час якого на практиці застосовують отримані теоретичні знання, а викладачі мають додатковий час для індивідуальної роботи з кожним студентом;

2) перевернутий клас, орієнтований на дискусію (discussion-oriented flipped classroom). Студенти отримують завдання переглянути певні відеоролики або матеріали Інтернет ресурсів, а викладач на занятті організовує обговорення одержаної інформації;

3) перевернутий клас, сфокусований на демонстрації (demonstration focused flipped classroom). Така форма буде ефективною для викладання тих предметів, які вимагають демонстрації матеріалів, проведення наочних дослідів. Викладач демонструє необхідну діяльність, а студенти сприймають і аналізують її, а потім самостійно виконують поставлені завдання;

4) псевдоперевернутий клас (faux-flipped classroom). Застосування цієї форми буде доцільним у випадку, якщо немає впевненості, що студенти самостійно готуватимуться вдома. Така модель дозволяє студентам дивитися відео на уроці, а після цього виконувати відповідні завдання та, за потреби, одержувати індивідуальні консультації педагога;

5) груповий перевернутий клас (group-based flipped classroom). Ця модель спонукає студентів вчитися один в одного, у процесі інтерактивної взаємодії одержувати правильні відповіді, знаходити ефективні способи отримання інформації, шляхи проведення наукового дослідження тощо. Для застосування моделі студенти мають за власним бажанням або за рекомендацією викладача об'єднатися в групи, ознайомитися з відповідними матеріалами. А на заняттях працювати разом над певною науковою проблемою;

6) віртуальний перевернутий клас (virtual flipped classroom) дозволяє організувати роботу студентів так, щоб весь процес навчання відбувався дистанційно: викладач пропонує студентам матеріал для перегляду, завантажує практичні завдання, консультує он-лайн, проводить тестування і виставляє підсумкові бали. Головне – розпочати вивчення відповідного матеріалу із самостійного опрацювання теорії, так, як це відбувається за принципами перевернутого класу;

7) «перевернутий» викладач (flipping the teacher) передбачає, що не обов'язково всю роботу має виконувати викладач – готувати або шукати відеоматеріали, формувати практичні завдання, консультувати, перевіряти роботи. Певні види робіт можуть виконати студенти, а викладач спостерігатиме за тим, як буде організовано процес навчання, як буде представлена інформація і надаватиме, у разі необхідності, допомогу (Iablokov, 2021, p. 243–244).

Для ефективної реалізації технології перевернутого навчання на заняттях з іноземної мови у закладі вищої освіти необхідно дотримуватися певних етапів з урахуванням особливостей студентської групи:

1. Підготовка викладачем комплексного електронного освітнього середовища: презентацій, відеолекцій, відео- та аудіоінтерпретації плану проекту, завдань на формування іншомовних компетентностей чи інших необхідних навчальних матеріалів, добір спеціального програмного забезпечення та електронного сервісу для зворотного зв'язку зі студентами.

2. Організація навчального процесу: окреслень ключових компетенцій з теми заняття, форм взаємодії зі студентами на аудиторному занятті. Для організації якісного засвоєння знань здобувачами вищої освіти необхідна

попередня підготовка навчальних завдань для роботи в аудиторії для поглиблення, закріплення та повторення пройденого навчального матеріалу.

3. Поточна та підсумкова оцінка отриманих здобувачами вищої освіти іншомовних компетенцій через спільний вибір кількох форм виконання підсумкової роботи. Окрім цього, важливим етапом перевернутого навчання є планування та відбір матеріалів для самостійної роботи студентів. Перевернуте навчання може бути корисним для студентів, які мають різний темп навчання чи різну мотивацію, оскільки вони можуть працювати відповідно до свого графіку та потреб. Також цей підхід може допомогти викладачам більш ефективно використовувати час в аудиторії та забезпечити більш глибоке засвоєння матеріалу студентами. Така сучасна інноваційна технологія організації навчальної діяльності дозволяє здобувачам вищої освіти самостійно керувати своїм темпом навчання та зосередитися на своїх слабких сторонах. Викладач в свою чергу може більш ефективно використовувати час на заняттях, працюючи зі студентами, які потребують додаткової підтримки (Matviienko, Krasota, 2023, p. 532–533).

Технологія перевернутого навчання може бути ефективною для студентів спеціальності «Початкова освіта», які вивчають іноземну мову. Наочні відеоматеріали, інтерактивні презентації та приклади, створені на основі реальних педагогічних ситуацій, сприяють кращому розумінню навчального матеріалу та його подальшому застосуванню у професійній діяльності майбутніх учителів. Значного покращення результатів навчання можна досягти завдяки використанню елементів перевернутого навчання під час опанування професійної лексики та мовленнєвих моделей, оскільки це вимагає не лише засвоєння теоретичних знань, а й умінь застосовувати їх у практичній роботі з молодшими школярами. Крім того, перевернуте навчання створює умови для розвитку навичок міжкультурної та професійної педагогічної комунікації. Заняття майбутніх учителів початкових класів можуть бути зосереджені на моделюванні уроків, рольових іграх, аналізі відеофрагментів навчальних занять та обговоренні особливостей професійної діяльності вчителя. Це надає студентам можливість

практикувати іноземну мову в реальному часі, удосконалювати комунікативні вміння та отримувати оперативний зворотний зв'язок від викладача й одногрупників.

Розглянемо зразок практичного завдання з використанням відеоматеріалів у форматі discussion-oriented flipped classroom для здобувачів вищої освіти спеціальності «Початкова освіта» на занятті з англійської мови (Kosta, 2020, p. 114). Завдання реалізує принцип автономії та підтримує самостійну роботу студентів, сприяє активізації лексичної компетентності через попереднє опрацювання матеріалу, підсилює комунікативну взаємодію під час аудиторної роботи і відповідає суті технології перевернутого класу: знання спочатку здобуваються індивідуально, а практичні навички формуються під час інтерактивної діяльності в групі.

Перед аудиторним заняттям (позааудиторна підготовка):

1. Перегляньте відео про школу Redroofs (посилання / файл додається в навчальний ресурс).

2. Заповніть робочий аркуш із завданнями самостійно.

Аудиторне заняття (використання перевернутого класу):

Етап 1. Обговорення в парах:

Після самостійної підготовки студенти об'єднуються в пари, обмінюються відповідями на робочому аркуші із завданнями і ставлять один одному контрольні запитання за змістом відео, наприклад:

– What is Redroofs school known for?

– How do the students at Redroofs describe their school?

– What are the main features of the learning environment at Redroofs?

– What did you find most interesting in the Redroofs video?

Етап 2. Групова рефлексія:

У групах по 4–5 осіб обговоріть:

– Which practices could be adapted in a Ukrainian primary school?

– Which practices might be difficult to implement? Why?

Етап 3. Загальна рефлексія (усі студенти):

Кожен учасник відповідає письмово на одне із рефлексійних запитань:

– Summarize in 4–5 sentences what you learned from the Redroofs video and how it can influence your approach to teaching in the future.

– In 4–5 sentences, describe which aspects of school life at Redroofs you would like to apply in your future work as a primary school teacher.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, технологія перевернутого класу є ефективною інноваційною моделлю організації навчання у закладі вищої освіти, що відповідає сучасним вимогам підготовки майбутніх учителів початкової школи та тенденціям іншомовної освіти. Її використання у навчанні іноземної мови забезпечує раціональне використання аудиторного часу, активізує пізнавальну діяльність студентів, сприяє розвитку автономності, мотивації та відповідальності за результати навчання, а також підвищує ефективність формування лексичних і комунікативних умінь, критичного мислення та навичок самостійної роботи.

Перспективу подальших розвідок вбачаємо у дослідженні можливостей поєднання технології перевернутого класу з іншими інноваційними освітніми технологіями (цифрові платформи, проектна діяльність) у процесі навчання іноземної мови майбутніх учителів початкової школи.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гончарук О. М., Шуст Л. М., Дацюк В. В. Особливості застосування технології «перевернутого навчання» в початковій школі як прийом формування самостійної читацької діяльності здобувачів освіти. *Академічні студії*. Серія «Педагогіка». 2021. Вип. 1. С. 25–32.
2. Матвієнко Л. Г., Красота О. Г. Технологія перевернутого навчання у викладанні іноземної мови здобувачам вищої освіти. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. №5(19). С. 529–536.
3. Подоляк М. Використання методики «перевернутого класу» в процесі навчання іноземної мови у закладах вищої освіти. *Science and Education*. 2024. №2. С. 33–40.
4. Свєць М. А. Технологія «перевернутого» класу на уроках іноземної мови в початковій школі. URL: <https://surl.lt/xedgba> (Дата звернення: 24.01.2026)
5. Чучмій І. І., Каричковська С. П., Мовчан Л. В. Перевернуте навчання у вивченні іноземної мови за професійним спрямуванням. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2020. Вип. 58. С. 136–144.

6. Яблоков С. «Перевернуте» навчання англійської мови за професійним спрямуванням. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2021. № 6 (110). С. 237–254.
7. Kosta J., Williams M. Prepare. Students' book. Second Edition. Cambridge. 2020. 158 p.

REFERENCES:

1. Honcharuk O. M., Shust L. M., Datsiuk V. V. Osoblyvosti zastosuvannya tekhnolohii «perevernutoho navchannia» v pochatkovii shkoli yak pryiom formuvannia samostiinoi chytatskoi diialnosti zdobuvachiv osvity [Features of implementing flipped learning technology in primary school as a means of forming students' independent reading activity]. *Akademichni studii. Seriia «Pedahohika»*. 2021. Vyp. 1. S. 25–32. (in Ukrainian)
2. Matviienko L. H., Krasota O. H. Tekhnolohiia perevernutoho navchannia u vykladanni inozemnoi movy zdobuvacham vyshchoi osvity [Flipped learning technology in teaching foreign languages to higher education students]. *Naukovi innovatsii taпередovi tekhnolohii*. 2023. №5(19). S. 529–536. (in Ukrainian)
3. Podoliak M. Vykorystannia metodyky «perevernutoho klasu» v protsesi navchannia inozemnoi movy u zakladakh vyshchoi osvity [The use of the flipped classroom methodology in the process of teaching a foreign language in higher education institutions]. *Science and Education*. 2024. №2. S. 33–40. (in Ukrainian)
4. Svets M. A. Tekhnolohiia «perevernutoho» klasu na urokakh inozemnoi movy v pochatkovii shkoli [The flipped classroom technology in teaching foreign languages in primary school]. URL: <https://surl.it/xedgba> (Data zvernennia: 24.01.2026) (in Ukrainian)
5. Chuchmii I. I., Karychkovska S. P., Movchan L. V. Perevernite navchannia u vyvchenni inozemnoi movy za profesiinym spriamuvanniam [Flipped learning in teaching English for specific purposes]. *Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy*. 2020. Vyp. 58. S. 136–144. (in Ukrainian)
6. Iablokov S. «Перевернуте» навчання англійської мови за професійним спрямуванням [Flipped learning in English for professional purposes]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii*. 2021. № 6 (110). С. 237–254. (in Ukrainian)
7. Kosta J., Williams M. Prepare. Students' book. Second Edition. Cambridge. 2020. 158 p. (in English)

Дата першого надходження статті до видання: 23.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 27.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 23.04.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

